

ĐÁNH GIÁ NGUY CƠ VÀ NGHIÊN CỨU SỨC KHỎE TẠI VIỆT NAM

Phân tích nguy cơ (risk analysis) bao gồm ba cấu phần đánh giá nguy cơ, quản lý nguy cơ và truyền thông nguy cơ; trong đó đánh giá nguy cơ (risk assessment) là một cách tiếp cận khoa học để ước lượng mức độ ảnh hưởng của một hay các yếu tố nguy cơ cụ thể lên sức khỏe của con người. Như vậy, đánh giá nguy cơ (ĐGNC) thực sự là công việc của những nhà chuyên môn làm khoa học để đưa ra các bằng chứng khoa học về ảnh hưởng sức khỏe. Bằng chứng khoa học này là công cụ giúp cho các nhà quản lý nguy cơ ra quyết định để giảm thiểu nguy cơ.

Ở các nước phát triển, ĐGNC được thực hiện rộng rãi với những hướng dẫn hỗ trợ và hệ thống số liệu phong phú và được áp dụng vào phát triển chính sách. Trong khi đó ở các nước đang phát triển trong đó có Việt Nam, vai trò của ĐGNC còn hạn chế và chưa được áp dụng nhiều trong phát triển chính sách. Lý do của việc áp dụng hạn chế của ĐGNC là do số lượng và chất lượng của các nghiên cứu về đánh giá nguy cơ chưa nhiều, chưa mang tính tổng thể và hệ thống số liệu phục vụ cho đánh giá nguy cơ cũng còn mỏng. Đó là một trong những lí do mà số Chuyên đề của Tạp chí Y học dự phòng “Đánh giá nguy cơ trong nghiên cứu sức khỏe ở Việt Nam” muốn gửi tới bạn đọc một tập hợp các bài báo khoa học mới và những thông tin về ĐGNC đã và đang thực hiện ở Việt Nam trong lĩnh vực nghiên cứu sức khỏe.

Trong số này, bạn đọc sẽ có những cập nhật về các khung phân tích nguy cơ, đặc biệt là đánh giá nguy cơ, truyền thông nguy cơ và các ứng dụng của nó trong nghiên cứu sức khỏe. Tiếp theo đó là các nghiên cứu sử dụng khung ĐGNC để đánh giá nguy cơ sức khỏe trong các trường hợp cụ thể. Các nghiên cứu này bao phủ các loại yếu tố nguy cơ khác nhau như các yếu tố nguy cơ vi sinh (*Salmonella*, *E. coli O157*, *Listeria monocytogenes* trong thịt lợn) và hóa học (asen trong nước giếng khoan, dioxin trong

thực phẩm, thuốc trừ sâu trong sản xuất nông nghiệp). Các nghiên cứu cũng đề cập đến áp dụng ĐGNC trong các môi trường đa dạng như thực phẩm, nước và không khí. Các bài thảo luận và giới thiệu về các hoạt động về nghiên cứu và chính sách ĐGNC sẽ cho bạn đọc thấy một bức tranh chung về hiện trạng và khả năng ĐGNC của Việt Nam cũng như mối liên kết giữa các nhà khoa học đang làm công tác ĐGNC ở các trường đại học và viện nghiên cứu và các nhà hoạch định chính sách quản lý nguy cơ ở các bộ. Một số sáng kiến và đề xuất về tăng cường năng lực nghiên cứu chuyên sâu ĐGNC và hợp tác giữa các nhà nghiên cứu và chính sách cũng được giới thiệu. Các bạn cũng sẽ tìm thấy các thông tin về các tài liệu tiếng Việt về ĐGNC cũng như các khóa tập huấn, các chương trình đào tạo về lĩnh vực này ở Việt Nam.

Chúng tôi thấy rằng, trong khi chưa có nhiều tài liệu tiếng Việt về ĐGNC thì một số chuyên đề riêng về ĐGNC như các bạn đang cầm trên tay là rất bổ ích vì bạn đọc có thể dễ dàng có được các thông tin tập trung trong cùng một tài liệu và sẽ giúp bạn đọc tiếp cận được nhanh với ĐGNC.

Số chuyên đề này là thành quả của sự cố gắng hợp tác giữa Tạp chí Y học dự phòng và Trung tâm nghiên cứu Y tế công cộng và Sinh thái, Đại học Y tế công cộng. Chúng tôi chân thành cảm ơn sự hỗ trợ kỹ thuật và tài chính của các bạn đồng nghiệp, đối tác trong và ngoài nước, đặc biệt là Bộ Y tế, Tổ chức Y tế thế giới tại Việt Nam, Viện Nhiệt đới và Y tế công cộng Thụy Sĩ (SwissTPH), Sandec/Eawag và Viện nghiên cứu chăn nuôi quốc tế (ILRI), NCCR North-South CRP4/IFPRI, Trung tâm nghiên cứu nông nghiệp quốc tế Australia (ACIAR).

**Ban biên tập
Tạp chí Y học dự phòng**

EDITORIAL: RISK ASSESSEMENT AND HEALTH RESEARCH IN VIETNAM

Risk analysis comprises three components: risk assessment, risk management and risk communication. Risk assessment (RA) is a scientific approach to assess adverse health effects of hazards, and is therefore conducted by scientists, providing scientific evidence on health effects. These evidences serve to inform and assist risk managers in taking measures to mitigate health risks.

In the developed world, risk assessment - supported and guided by the large database of diseases and exposure - is widely applied and used as a tool for risk management. In developing countries, including Vietnam, there is a gap in applying risk assessment in forming policy due to the lack of risk assessment research and expertise as well as of data availability. This is one of the reasons that the Journal of Preventive Medicine published the special issue entitled "Risk Assessment in Health Research in Vietnam." This special issue includes a collection of original research papers and information on risk assessment which have been used in health research in Vietnam up to now.

In this issue, risk analysis framework- especially risk assessment, risk communication, and their use in health research- will be featured. Risk assessment was used to assess health impact in specific case studies covering microbial hazards (*Salmonella*, *E. coli* O157, *Listeria monocytogenes* in pork value chain) and chemical hazards (arsenic contaminated water, dioxin in food, pesticide in agricultural production). This research used risk assessment for various environments such as food matrix, water, and atmosphere. Review and discussion papers will provide a general landscape on the current status of risk assessment research, skills in risk assessment, as well as the linkage between risk

assessors and policy makers in translating risk assessment results into making decisions for risk management measures. This issue takes the opportunity to introduce the initiative to strengthen capacity building for risk assessment in-depth research by providing a handful of Vietnamese material on risk assessment as well as information on risk assessment training courses.

Amid the gap in material on risk assessment in Vietnamese, this special issue plays a significant role in providing readers with a wide range of risk assessment information in just a handout, which is hoped to serve as a quick mode of access to risk assessment information. Additionally, as an attempt to take advantage of the abundance of risk assessment material in the English language, some papers in this issue will be published internationally in future with the permission of the Journal.

This work is a broad collaborating effort between the Journal of Preventive Medicine and the Center for Public Health and Ecosystem Research (CENPHER), Hanoi School of Public Health (HSPH). We would like to thank our colleagues and partner organisations for their technical and financial support, especially the Ministry of Health (MOH), the World Health Organization (WHO) in Vietnam, the Swiss Tropical and Public Health Institute (Swiss TPH), the Sandec/Eawag, the NCCR North-South, the CRP4/IFPRI, the International Livestock Research Institute (ILRI), and Australian Center for International Agricultural Research (ACIAR).

Editorial Board
Journal of Preventive Medicine